

Kúria

végzése

Az ügy száma: Bfv.I.438/2021/8.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Gimesi Ágnes, a tanács elnöke

Dr. Szelényiné dr. Roszik Erzsébet, előadó bíró

Dr. Schmidt Péter, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2021. október 12.

Az ügy tárgya: közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntette

Terhelt(ek): fiataikorú terhelt2 és társa

Elsőfok: Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság, 3.Fk.452/2020/9., ítélet, előkészítő ülés, 2020. augusztus 31.

Az indítvány előterjesztője: Fővárosi Főügyészség

Az indítvány iránya: fiataikorú Terhelt1 II. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntette miatt fiatalkorú terhelt² és társa ellen folyamatban volt büntető ügyben a Fővárosi Főügyészség által II. rendű terhelt vonatkozásában előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság, mint fiatalkorúak bírósága 3.Fk.452/2020/9. számú ítéletét fiatalkorú Terhelt¹ II. rendű terhelt vonatkozásában hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja.

A Kúria elrendeli a fiatalkorú Terhelt¹ II. rendű terhelt által bűnügyi költség címén befizetett összegnek a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori kamatával együtt történő visszatérítését.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] **I.** A Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság, mint fiatalkorúak bírósága a 2020. augusztus 31. napján megtartott előkészítő ülésen meghozott 3.Fk.452/2020/9. számú ítéletével fiatalkorú Terhelt¹ II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntetnének kísérletében [Btk. 311. § és Btk. 310. § (1) bekezdés c) pont, (2) bekezdés]. Ezért öt nyolc hónap szabadságvesztésre ítélte, melynek végrehajtását két év próbaidőre felfüggesztette. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát a bíróság fiatalkorúak fogházában határozta meg. Megállapította, hogy a II. rendű terhelt a szabadságvesztés végrehajtása felfüggesztésének próbaideje alatt pártfogó felügyelet alatt áll és a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén legkorábban a büntetése kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Az elsőfokú bíróság egyesbíróként járt el és hozta meg ügydöntő határozatát.

[3] Az elsőfokú bíróság ítélete 2020. augusztus 31. napján jogerőre emelkedett és a felfüggesztett szabadságvesztés kivételével végrehajthatóvá vált.

[4] **II.** Az elsőfokú bíróság jogerős ítélete ellen a Fővárosi Főügyészség 2021. március 30. napján Fk.919/2021/2. számon felülvizsgálati indítványt nyújtott be a II. rendű fiatalkorú terhelt javára a Be. 608. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában meghatározott okból a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása érdekében.

[5] Indítványa indokolásában a Be. 680. § (1) bekezdés a) pontjára hivatkozott, melynek értelmében fiatalkorú elleni eljárásban az elsőfokú bíróság tanácsban jár el, ha a bűncselekményre a törvény nyolc évig terjedő, vagy ennél súlyosabb büntetés kiszabását rendeli. A bíróság által elbírált bűncselekményt a Btk. 310. § (2) bekezdése két évtől nyolc

évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni. Fiatalkorú Terheltl II. rendű terhelt a bűncselekmény elkövetése idején a 18. életévét nem töltötte be. E szabályozás tükrében az előkészítő ülésen az elsőfokú bíróság törvénysértően hozta meg az ítéletét egyesbíróként.

[6] A Legfőbb Ügyészség Fk.Bf.390/2021. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt – egyetértve a Fővárosi Főügyészség átiratában kifejtettekkel – az alábbi kiegészítés mellett változatlan tartalommal fenntartotta.

[7] A 2020. március 31. napjától hatályos, a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III. 31. Korm. rendelet (Veir.) 2020. június 17. napján hatályát veszítette, azaz az előkészítő ülés időpontjában és az elsőfokú ítélet meghozatalakor már nem volt hatályban. A 2020. június 18. napján hatályba lépett, a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készülségről szóló 2020. évi LVIII. törvény (Kivezető tv.) nem tartalmaz olyan rendelkezést, amelynek alapján lehetőség lett volna arra, hogy az ügyben a bíróság tanácsa helyett egyesbíró járjon el. A Kivezető tv. 219. § (2) bekezdése rendelkezett arról is, hogy a veszélyhelyzet idején tanács helyett egyesbíróként folytatott – de be nem fejezett – tárgyalásokat tanácsban, a tárgyalás említett részének megismétlésével kell folytatni. Ekként fel sem merülhet, hogy a veszélyhelyzet megszűnése után – amely időponttól a Be. 680. §-ban meghatározott szabályok ismét teljeskörűen érvényesültek – a bíróság a tanács helyett egyesbíróként eljárhatott volna. A bíróság ennek ellenére a 2020. augusztus 31. napján tartott előkészítő ülésen a fiatalkorúak ügyeinek intézésére kijelölt egyesbíróként járt el, amelyen ítéletet is hozott.

[8] Utalt arra, hogy a főügyészség a felülvizsgálati indítványt a fiatalkorú terhelt javára terjesztette elő, azonban az abszolút eljárási szabálysértésre alapozott felülvizsgálati indítvány általában – ide értve azt az esetet is, ha a bíróság nem volt törvényesen megalakítva – semleges jellegű, nem irányul sem a terhelt javára, sem a terhelt terhére, így az a jogerős ügydöntő határozat közlésétől számított hat hónapon túl is előterjeszthető, mert az alakilag törvénysértő eljárásban hozott ügydöntő határozathoz törvényes jogkövetkezmények nem kapcsolódhatnak (Kúria Bfv.I.594/2020/14. számú határozat, BH 2020.199.).

[9] A kifejtettek alapján azt indítványozta, hogy a Kúria – a Be. 608. § (1) bekezdés a) pontjára tekintettel – a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában írt okból a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság 3.Fk.452/2020/9. számú ítéletét – a Be. 663. § (2) bekezdése alapján – helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárásra.

[10] III. A Fővárosi Főügyészség felülvizsgálati indítványa alapos.

[11] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, melyre kizárólag a Be. 648. § a-d) pontjában meghatározott okból van törvényes lehetőség.

[12] A Be. 648. § b) pontjára tekintettel, a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján a bíróság jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen eljárási szabálysértés okából felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[13] A Be. 608. (1) bekezdése azoknak a legsúlyosabb eljárási szabálysértéseknek a felsorolását tartalmazza, amelyek megvalósulása esetén a felülvizsgálati eljárásban is a jogerős ügydöntő határozat feltétlen hatályon kívül helyezését és az alapügyben eljáró bíróság új eljárásra utasítását eredményezi.

[14] A Be. 608. § (1) bekezdés a) pont első fordulata értelmében feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés, ha a bíróság nem volt törvényesen megalakítva.

[15] A Be. 659. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati indítványt a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni. Ez azt jelenti, hogy a Kúriának a felülvizsgálati indítvány elbírálása során az alapeljárás idején hatályban volt Be. alapján kell vizsgálnia a bíróságok eljárásának törvényességét.

[16] 2. Az iratok alapján megállapítható, hogy a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság, mint fiatalkorúak bírósága egyesbíróként járt el az előkészítő ülésen és hozta meg ügydöntő határozatát.

[17] A jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás szerint az elbírált bűncselekmény elkövetési ideje 2018. március 25. napja volt. A II. rendű terhelt 2002. február 15. napján született, így a bűncselekmény elkövetésekor 18. életévét nem töltötte be. A fiatalkorú elleni büntetőeljárásnak a Be. 678. § (1) bekezdése értelmében azzal szemben van helye, aki a bűncselekmény elkövetésekor a tizenkettedik életévét betöltötte, de a tizennyolcadikat nem.

[18] A Btk. 105. § (1) bekezdése alapján fiatalkorúnak minősül, tekintettel arra, hogy a bűncselekmény elkövetésének időpontjában a tizenhatodik életévét már betöltötte, de a tizennyolcadikat még nem.

[19] 3. A Be. 13. § (1) bekezdése értelmében a bíróság összetételére vonatkozó rendelkezés értelmében első fokon – a bíróság hatáskörétől függetlenül – főszabály szerint egyesbíróként jár el, kivéve, ha a törvény eltérően nem rendelkezik. A fiatalkorú elleni büntetőeljárásban a törvény rendelkezéseit a XCV. Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A Be. 680. § (1) bekezdés a) pontja a bíróság összetételére vonatkozó általános szabályhoz képest különös rendelkezésként írja elő, hogy a fiatalkorú elleni büntetőeljárásban az elsőfokú bíróság kötelezően tanácsban jár el akkor, ha a bűncselekményre a törvény nyolc évig terjedő vagy ennél súlyosabb szabadságvesztés büntetés kiszabását rendeli.

[20] A Be. 680. § (2) bekezdése szerint a fiatalkorú elleni büntető eljárásban az elsőfokú bíróság tanácsa egy hivatásos bíróból és két ülnökből áll. A fiatalkorúak ügyében eljáró tanács speciális összetételű. A tanács elnöke olyan hivatásos bíró, akit az Országos Bírósági Hivatal elnöke a fiatalkorúak ügyeinek intézésére kijelöl [Be. 680. § (3) bekezdés és (4) bekezdés b) pont]. A Be. 680. § (5) bekezdése szerint a fiatalkorú elleni büntetőeljárásban ülnökként kizárólag pedagógus, vagy pszichológus, vagy a család-, gyermek- és ifjúságvédelmi szolgáltatás, gyámügyi igazgatás keretében az ellátottak gyógyítását, ápolását, foglalkoztatását, fejlesztését, ellátását, nevelését, gondozását vagy szociális segítségét, a

gyermek sorsának rendezését közvetlenül szolgáló, egyetemi vagy főiskolai végzettséghez kötött munkakörben dolgozó vagy korábban dolgozó személy vehet részt.

[21] A Be. 499. § (1) bekezdése értelmében az előkészítő ülés nyilvános ülés. A Be. 425. § (3) bekezdése értelmében a nyilvános ülésre – eltérő rendelkezés hiányában – a tárgyalás szabályai irányadóak. A Be. 499. §-a a nyilvános ülésre és a Be. 691. §-a a fiatalkorú elleni büntető eljárásban megtartott nyilvános ülésre vonatkozóan nem tartalmaz eltérő rendelkezést.

[22] A fiatalkorúak ügyeiben eljáró bíróság összetétele törvényességének vizsgálatakor a büntetőtörvény Különös Részében megállapított büntetési tételkeret felső határának van jelentősége, ebből a szempontból a fiatalkorúakra vonatkozó külön büntetéskiszabási rendelkezések figyelmen kívül maradnak.

[23] Az ügyészség vádiratában a fiatalkorú II. rendű terhelt ellen a Btk. 311. § -ba ütköző és – a Btk. 310. § (1) bekezdés c) pontjára figyelemmel – a Btk. 310. § (2) bekezdés szerint minősülő társtettesként, csoportosan elkövetett közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntettének kísérlete miatt emelt vádat és a bíróság a II. rendű terhelt bűnösségét e bűncselekményben állapította meg, amelynek a büntetési tétele két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés. Mindezek alapján a fiatalkorú II. rendű terhelt esetében a vád tárgyát képező cselekmény vádirati jogi minősítése megalapozta a büntetőügy tanácsban történő elbírálását.

[24] A teljesség érdekében a Kúria – osztva a Legfőbb Ügyészség álláspontját – utal arra is, hogy a Budapesti I. és XII. Kerületi Ügyészség Bfk.1129-20/2018. számú vádirata a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bírósághoz 2019. december 7. napján érkezett, a bíróság az előkészítő ülést – a 2020. június 5. napján történt intézkedéssel – 2020. augusztus 31. napjára tűzte ki.

[25] A veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III. 31.) Korm. rendelet (továbbiakban: Veir.) 45. §-a értelmében a veszélyhelyzet ideje alatt az elsőfokú bíróság a büntetőeljárás során egyesbíróként jár el, ideértve a külön eljárási szabályokat is, valamint az elsőfokú bíróság tanácsa helyett egyesbíróként a tanács elnöke jár el. A Veir. 2020. június 17. napján hatályát veszítette.

[26] A veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készültségről szóló 2020. évi LVIII. törvény (továbbiakban: Kivezető tv.) 2020. június 18. napján lépett hatályba. A Kivezető tv. 219. § (2) bekezdése értelmében, ha a veszélyhelyzet idején tanács helyett a bíróság az eljárást egyesbíróként folytatta, de nem fejezte be, a tárgyalásokat tanácsban, a tárgyalás megismétlésével kell folytatni. Így a veszélyhelyzet megszűnése után megtartott előkészítő ülésen – 2020. augusztus 31. napján – az elsőfokú bíróság tanács helyett egyesbíróként nem járhatott volna el.

[27] A kifejtettek alapján az alapügyben eljáró bíróság a jogerős ügydöntő határozatát Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában meghatározott felülvizsgálati okot megalapozó, a Be. 608. § (1) bekezdés a) pont első fordulatóban írt feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező

eljárási szabálysértéssel hozta meg, ami a felülvizsgálati eljárásban is – a Be. 663. § (2) bekezdése alapján – kizárólag a jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozat hatályon kívül helyezését eredményezheti.

[28] A Kúria a fent kifejtettek alapján a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen eljárva, a Fővárosi Főügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot a Be. 663. § (2) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróságot új eljárásra utasította.

[29] A Be. 663. § (3) bekezdése szerint a Kúria a megismételt eljárásra előírja, hogy a bíróság a fiatalkorú Terheltl II. rendű terhelttel szembeni büntetőeljárás során a Be. XCV. Fejezetében szabályozott fiatalkorú elleni eljárásra vonatkozó külön eljárás szabályainak maradéktalan betartásával járjon el.

[30] A Be. 856. § (1) bekezdés a) pontja értelmében – Be. 857. § (1) bekezdés c) pontja alapján eljárva – a Kúria a II. rendű terhelt által bűnügyi költség címén befizetett összeget a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori kamatával együtt a fiatalkorú terheltnek visszatéríteni rendelte.

[31] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

Budapest, 2021. október 12.

Dr. Gimesi Ágnes s.k. a tanács elnöke, Dr. Szelényiné dr. Roszik Erzsébet s.k. előadó bíró,
Dr. Schmidt Péter s.k. bíró

A Kúria Bfv.I.438/2021/8. számú végzése 2021. október 12. napján véglegessé vált.

Budapest, 2021. október 12.

Dr. Gimesi Ágnes s.k.

a tanács elnöke